

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. N. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. birželio 12 d. Nr. 242-230
Vilnius

Lietuvos bankas 2019 m. balandžio 1 d. gavo advokato padėjėjo A. L. (toliau – pareiškėjos atstovas), atstovaujančio pareiškėjos E. N. (toliau – pareiškėja) interesams, kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. lapkričio 11 d. įvyko eismo įvykis, per kurį, susidūrus su automobiliu „PEUGEOT 307“ (valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*), buvo apgadintas pareiškėjos automobilis „BMW 530“ (valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*). Pareiškėja kreipėsi į automobilio „PEUGEOT 307“ valdytojų civilinę atsakomybę pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį apdraudusį draudiką dėl draudimo išmokos, atlyginančios eismo įvykio metu patirtą žalą.

2018 m. lapkričio 20 d. draudikas el. paštu informavo pareiškėją, kad, įvertinus transporto priemonės apgadinimų nuotraukas, mokėtina draudimo išmoka, transporto priemonės neremontuojant remonto įmonėje, būtų 886,12 Eur. Draudikas papildomai nurodė, kad jeigu pareiškėja nesutinka su pasiūlymu, automobilį galima remontuoti draudiko partnerių įmonėje arba pasirinktoje įmonėje, suderinus sąmatą su draudiku. Taip pat draudikas teigė lauksiantis sprendimo dėl transporto priemonės remonto. Tą pačią dieną pareiškėja paprašė draudiko atsiųsti skaičiavimus pagrindžiančią sąmatą.

2018 m. lapkričio 22 d. draudikas el. paštu atsiuntė pareiškėjai 2018 m. lapkričio 19 d. žalos sąmatą, kurios pagrindu buvo apskaičiuota 886,12 Eur draudimo išmoka, atlyginanti pareiškėjos patirtus nuostolius.

2018 m. gruodžio 12 d. draudikas el. paštu informavo pareiškėją, kad sprendimas dėl žalos atlyginimo bus priimtas gavus šiuos draudiko nurodytus duomenis: pareiškėjos atsiskaitomosios sąskaitos rekvizitus ir remonto įmonės sąmatą, taip pat remonto PVM sąskaitą faktūrą, jeigu transporto priemonė remontuojama servise.

Pareiškėja nesutiko su draudiko apskaičiuota nuostolių suma, todėl kreipėsi į nepriklausomą turto vertintoją – uždarają akcinę bendrovę „Kauno nepriklausomų autoekspertų biuras“, pastarosios ekspertas 2018 m. gruodžio 13 d. apžiūrėjo pareiškėjos automobilį ir parengė Autotransporto priemonės vertinimo ataskaitą Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau – Vertinimo ataskaita). Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad pareiškėjos automobilio atkūrimo sąnaudos, įvertinus dalių nuvertėjimą, yra 2 217,92 Eur (be PVM) arba 2 683,69 Eur (su PVM).

2018 m. gruodžio 17 d. pareiškėja el. paštu atsiuntė draudikui Vertinimo ataskaitą. Tą pačią dieną el. paštu pareiškėja nurodė savo banko sąskaitos rekvizitus ir informavo draudiką, kad sutiks tik su Vertinimo ataskaitoje nurodyta suma.

2018 m. gruodžio 21 d. draudikas el. paštu informavo pareiškėją, kad kreipsis į tris remonto įmones tam, kad šios pateiktų remonto darbų sąmatas.

2019 m. sausio 10 d. uždaroji akcinė bendrovė „Delondas“ parengė remonto sąmatą, joje nustatyta, kad pareiškėjos automobilį galima suremontuoti už 1 283,39 Eur (be PVM).

2019 m. sausio 13 d. autocentras „Žėrutis“, UAB, parengė remonto sąmatą, kurioje nurodyta, kad automobilio remontas kainuotų 1 230,45 Eur (be PVM).

2019 m. sausio 17 d. pareiškėjos atstovas kreipėsi į draudiką su rašytine pretenzija, joje nurodė, kad draudikas pareiškėjai nėra išmokėjęs draudimo išmokos. Pretenzijoje taip pat teigiama, kad draudiko siūloma suma yra apskaičiuota ne pagal rinkos kainas ir pažeidžia pareiškėjos teisę į teisingą išmoką. Anot atstovo, dėl šios priežasties draudikui buvo atsiųsta Vertinimo ataskaita, kurioje nurodyta tiksli suma, kurią draudikas turėtų atlyginti išmokėdamas draudimo išmoką už eismo įvykio metu pareiškėjos automobiliui padarytą žalą. Minėta pretenzija pareiškėjos atstovas prašė išmokėti pareiškėjai 2 683,69 Eur draudimo išmoką ir atlyginti 110 Eur turto vertintojo samdymo išlaidų. Be to, pareiškėjos atstovas nurodė, kad pareiškėja patyrė 200 Eur teisinės pagalbos išlaidų, jas pareiškėjos atstovas taip pat prašė atlyginti.

2019 m. vasario 5 d. UAB „Autobroliai“ parengė remonto sąmatą, kurioje nurodyta pareiškėjos automobilio remonto kaina – 1 753,92 Eur (be PVM).

2019 m. vasario 7 d. draudikas pervedė į pareiškėjos banko sąskaitą 1 477,59 Eur draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal uždarnosios akcinės bendrovės „Delondas“, autocentro „Žerutis“, UAB, ir UAB „Autobroliai“ parengtose sąmatose nurodytų remonto išlaidų (be PVM) vidurkį (1 422,59 Eur) ir pusę (55 Eur) nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų.

2019 m. balandžio 1 d. pareiškėjos atstovas kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą. Kreipimesi teigiama, kad nors eismo įvykis įvyko 2018 m. lapkričio 11 d., pareiškėjos nuostoliai vis dar nėra atlyginti. Pareiškėjos atstovas rėmėsi ir kitais, 2019 m. sausio 17 d. pretenzijoje draudikui nurodytais motyvais, t. y. teigė, kad draudiko apskaičiuota draudimo išmoka neatitinka rinkos kainų, todėl yra pažeista pareiškėjos teisė į teisingą išmoką. Atstovo teigimu, draudikui buvo atsiųsta Vertinimo ataskaita, kurioje nurodyta pagrįsta pareiškėjai atlygintina nuostolių suma, tačiau draudikas į Vertinimo ataskaitą nereagavo ir draudimo išmokos neišmokėjo. Remdamasis kreipimesi nurodytais motyvais, pareiškėjos atstovas prašė rekomenduoti draudikui išmokėti 2 683,69 Eur draudimo išmoką, atlyginti 110 Eur turto vertintojo ir 200 Eur teisinės pagalbos išlaidų.

2019 m. balandžio 17 d. draudikas el. paštu atsiuntė pareiškėjai ir jos atstovui pranešimą, kuriame nurodė, kad draudikui nepavyko rasti į pretenziją teikto atsakymo, nors draudiko sistemoje nurodyta, kad atsakymas yra pateiktas. Pranešimu draudikas informavo pareiškėją ir jos atstovą apie priimtą sprendimą draudimo išmoką mokėti pagal trijų autoservisų pateiktų pasiūlymų vidurkį, o ne pagal Vertinimo ataskaitą, ir išdėstė sprendimo motyvus.

2019 m. balandžio 18 d. Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas dėl pareiškėjos atstovo kreipimosi motyvų ir keliamų reikalavimų pagrįstumo. Atsiliepime draudikas nurodė manantis, kad žalos byloje priimtas sprendimas yra pagrįstas ir teisingas.

Pasisakydamas dėl kreipimosi motyvo, jog iki šiol nėra išmokėjęs draudimo išmokos, draudikas nurodė 1 477,59 Eur draudimo išmoką (1 422,59 Eur (be PVM) transporto priemonei padarytai žalai atlyginti ir 55 Eur turto vertintojo samdymo išlaidos kompensuoti) išmokėjęs 2019 m. vasario 7 d. Draudikas taip pat nurodė manantis, jog pareiškėjos atstovas nepagrįstai teigia, kad draudikas nereagavo į Vertinimo ataskaitą, nes pareiškėja po Vertinimo ataskaitos pateikimo buvo informuota, kad draudikas ja nesivadovaus ir žalą atlygins pagal remonto įmonių sudarytų sąmatų vidurkį.

Motyvuodamas priimtą sprendimą draudimo išmoką apskaičiuoti ne pagal Vertinimo ataskaitą ir joje nustatytas pareiškėjos automobilio remonto išlaidas (atkuriamąją vertę), draudikas teigė priimdamas sprendimą vadovavęsis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ), Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000 m. balandžio 17 d. / 2000 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. 120 / 101 patvirtintos Kelių transporto priemonių vertinimo instrukcijos (toliau – Instrukcija) nuostatomis.

Anot draudiko, vadovaudamasis pareiškėjos pateiktomis nuotraukomis, jis sudarė remonto sąmatą ir apskaičiavo 886,12 Eur draudimo išmoką, apie tai informavo pareiškėją. Nors pareiškėjai buvo pateikta ir pati remonto sąmata, tačiau, kaip teigia draudikas, pareiškėja Vertinimo ataskaitą jam pateikė prieš tai nenurodžiusi jokių pretenzijų dėl pateikto pirminio skaičiavimo. Atsiliepime teigiama, kad vadovaujantis TPVCAPDĮ ir Taisyklių

nuostatomis draudikai kyla prievolė atlyginti tik tas automobilio remonto išlaidas, kurios yra priežastiniu ryšiu susijusios su eismo įvykiu, o nuostolio dydis įrodytas abejonių nekeliančiais dokumentais, todėl, atsižvelgdamas į tai, kad Vertinimo ataskaita nepagrindžia realiai patirtos žalos, draudikas dėl realios remonto kainos apskaičiavimo kreipėsi į tris automobilių remonto įmones, pastarosios išanalizavę pateiktas nuotraukas nustatė automobilio remonto kainą: UAB „Autobroliai“ nustatė, kad automobilių suremontuotų už 1 753,92 Eur (be PVM), uždaroji akcinė bendrovė „Delondas“ – už 1 283,39 Eur (be PVM), o autocentras „Žėrutis“, UAB, – už 1 230,45 Eur (be PVM). Būtent šiomis sąmatomis (jose nurodytų kainų vidurkiu) draudikas teigė vadovavęsis išmokėdamas draudimo išmoką.

Pasisakydamas dėl nesivadovavimo Vertinimo ataskaita pagrindu, draudikas nurodė, kad, esant ginčui dėl žalos atlyginimo, turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalą, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusiojo teisės, o kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015*). Be to, anot draudiko, atsižvelgiant į transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių kompensacinę paskirtį ir nuostolių draudimo sutartyse, prie kurių priskiriamos minėtos sutartys, įgyvendinamą Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtintą visišką nuostolių atlyginimo principą, žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį.

Anot draudiko, esminiai skirtumai tarp remonto įmonių pateiktų sąmatų ir Vertinimo ataskaitoje pateiktų skaičiavimų yra atsiradę dėl remontui naudotinių detalių kainos, skiriasi darbų įkainiai. Remonto darbų pozicijos, anot draudiko, remonto įmonių sąmatose yra analogiškos kaip ir Vertinimo ataskaitoje. Draudikas teigė, kad Vertinimo ataskaitoje pateikti skaičiavimai keičiant automobilio dalis originaliomis, o remonto įmonės dalis keistų pigesnėmis, įsigytomis iš antrinės rinkos. Pagal Taisyklių 15 punktą, kai trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginami nuostoliai yra siejami su būtinosiomis remonto išlaidomis, reikalingomis atkurti sugadintą turtą ar jo detalių arba rinkos vertę iki eismo įvykio, tačiau, draudiko teigimu, nei Taisyklėse, nei kituose teisės aktuose nėra reikalavimo būtinąsias išlaidas apskaičiuoti išimtinai pagal originalių dalių ar detalių vertę, todėl nėra pagrindo teigti, kad tokiu būdu nustatytos draudimo išmokos neužteks būtinosioms išlaidoms padengti ir turtui suremontuoti.

Galiausiai, teigiama, kad vien tai, jog Vertinimo ataskaitoje nurodytos kainos yra didesnės nei remonto įmonių sąmatose, nepatvirtina, kad sąmatose nurodytos kainos yra per mažos arba neatitinkančios vidutinių įkainių reikalavimo. Draudiko nuomone, ši aplinkybė kaip tik kelia abejonių, ar Vertinimo ataskaitoje pateikti skaičiavimai atitinka Civilinio kodekso 6.38 ir 6.200 straipsniuose įtvirtintą prievolių ir sutarčių vykdymo ekonomiškumo principą ir ar tokiu būdu apskaičiuota ir išmokėta draudimo išmoka atitiktų teismų praktikoje įtvirtintą reikalavimą nuostolius apskaičiuoti teisingai. Draudikas papildomai nurodė manantis, kad pareiškėjos atstovas nepagrįstai reikalauja išmokėti draudimo išmoką, lygią Vertinimo ataskaitoje nurodytoms automobilio remonto išlaidoms su PVM, nes, pagal Taisyklių 15 punktą, draudimo išmoka mokama be PVM.

Atsikirdamas į reikalavimą atlyginti turto vertintojo samdymo išlaidas, draudikas nurodė pareiškėjai atlyginęs 50 proc. (55 Eur) pareiškėjos patirtų išlaidų už turto vertinimo paslaugas. Sprendimą draudikas teigė priėmęs vadovaudamasis tuo, kad Vertinimo ataskaita nebuvo vadovautasi, tačiau po jos gavimo mokėtina draudimo išmoka buvo pakartotinai perskaičiuota.

Draudikas nurodė nesutinkantis atlyginti ir 200 Eur teisinės pagalbos išlaidų, nes, jo teigimu, klientas turi laisvę pasirinkti bendravimo su draudiku būdą, be to, teisinės išlaidos nėra priskirtos nė vienai pagal TPVCPDĮ atlyginamų nuostolių rūšių. Taip pat teigiama, kad, pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką, nukentėjusiam asmeniui atlyginami nuostoliai, kaip šio asmens patirtos išlaidos, turi atitikti tokius požymius: būti priverstinės, protingos ir būtinės.

Pareiškėja, gavusi draudiko 2019 m. balandžio 17 d. raštą, pateikė Lietuvos bankui papildomus paaiškinimus dėl draudiko sprendimo pagrįstumo. Pareiškėja nurodė, kad draudikas su ja nebendradarbiavo, nuolat neatsakydavo į jos siunčiamus el. laiškus, neatsakė į jos atstovo pateiktą pretenziją. Anot pareiškėjos, draudikas buvo ne kartą informuotas, kad su draudimo išmokos dydžiu pareiškėja nesutinka, buvo prašoma ją perskaičiuoti, tačiau

negavus jokio draudiko atsakymo buvo priimtas sprendimas kreiptis į turto vertintoją, o gavęs Vertinimo ataskaitą draudikas nusprendė draudimo išmoką apskaičiuoti pagal autoservisų pasiūlymų vidurkį, nors, pareiškėjos teigimu, to nenumato jokie Lietuvos Respublikos įstatymai. Gavusi draudiko pasiūlymą dėl draudimo išmokos, pareiškėja nurodė pateikusi pastabas, jog draudikas pareiškėjos nuostolius atlyginančią draudimo išmoką skaičiuoja pagal dėvėtų dalių kainas, ir pakartotinai pareikalavusi išmokėti turto vertintojo apskaičiuotą sumą. Pareiškėja taip pat abejojo, ar teisės aktai numato tai, kad nukentėjęs asmuo negali automobilio remontuoti naujomis originaliomis dalimis.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiško ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios per 2018 m. lapkričio 11 d. eismo įvykį transporto priemonei „BMW 530“ padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio ir turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo.

Dėl draudimo išmokos, atlyginančios per 2018 m. lapkričio 11 d. eismo įvykį transporto priemonei „BMW 530“ padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas reguliuojamas TPVCAPDĮ ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų (Taisyklės ir kt.) nuostatomis. TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad draudžiamasis eismo įvykis – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama draudimo išmoka, kuri 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiama kaip draudiko ar Lietuvos transporto draudikų biuro (toliau – Biuras) mokama nukentėjusiam trečiajam asmeniui pinigų suma arba kita sutarta išmokos mokėjimo forma, skirta žalai asmeniui, turtui ir (ar) neturtinei žalai atlyginti. Pagal TPVCAPDĮ 2 straipsnio 5 dalį, eismo įvykio žala laikoma per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys, o pagal 2 straipsnio 23 dalį, žala nukentėjusio asmens turtui – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala, kurios dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

Šiuo atveju tarp šalių nėra ginčo dėl to, ar 2018 m. lapkričio 11 d. įvykis yra draudžiamasis, ar ne, taip pat nėra ginčo dėl to, ar automobilio remontas po eismo įvykio ekonomiškai tikslingas. Draudikas pripažino esantis atsakingas už eismo įvykio kaltininko pareiškėjai padarytą žalą ir, atlikęs įvykio aplinkybių tyrimą, išmokėjo pareiškėjai 1 477,59 Eur draudimo išmoką, kuri, draudiko manymu, yra pakankama suremontuoti per eismo įvykį pareiškėjos automobiliui padarytus apgadinius. Tačiau pareiškėja, atstovaujama atstovo, prašė, kad draudikas draudimo išmoką apskaičiuotų vadovaudamasis Vertinimo ataskaitoje pateiktais automobilio remonto išlaidų skaičiavimais (2 683,69 Eur (su PVM)).

Įvertinus nustatytas ginčo aplinkybes, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, kad per eismo įvykį padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, TPVCAPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į eismo įvykio dalyvių kaltės laipsnį dėl eismo įvykio, draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojų pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų šiose Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o TPVCAPDĮ 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Šią nuostatą atkartoja ir Taisyklių 13 punktas. Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti

ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio draudimo išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Kartu pažymėtina tai, kad, apskaičiuodamas draudimo išmoką, transporto priemonių civilinės atsakomybės draudikas turi laikytis Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtinto visiško nuostolių atlyginimo principo. Žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, būtų iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės, o kai nustatomas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015*).

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, vadovaujantis kasacinio teismo praktika, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos (nuostolių) dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018*). Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 24 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėja turi pateikti duomenis, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad jos patirtus nuostolius geriau atspindi Vertinimo ataskaita, o draudikas – priešingai – turi pagrįsti, kad skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi išmokėdamas draudimo išmoką, yra objektyvūs ir teisingi, o pareiškėjos pateiktais nuostolių dydį pagrindžiančiais įrodymais vadovautis nėra pagrindo.

Kaip minėta, pareiškėjos kreipimesi reikalaujama, kad draudikas draudimo išmoką apskaičiuotų vadovaudamasis turto vertintojo parengta Vertinimo ataskaita, kurioje nurodyta, kad automobilio atkūrimo kaina, įvertinus keičiamų dalių nuvertėjimą, sudaro 2 683,69 Eur (su PVM). Draudikas savo ruožtu nurodė atlikęs rinkos tyrimą, gavęs trijų autoservisų pasiūlymus (UAB „Autobroliai“ (1 753,92 Eur (be PVM), autocentras „Žėrutis“, UAB, (1 230,45 Eur (be PVM) ir uždaroji akcinė bendrovė „Delondas“ (1 283,39 Eur (be PVM), apskaičiavęs pasiūlymų vidurkį (1 422,59 Eur) ir išmokėjęs 1 477,59 Eur draudimo išmoką, apimančią ir pusę (55 Eur) pareiškėjos patirtų turto vertintojo samdymo išlaidų.

Atsižvelgiant į eismo įvykio metu patirtos žalos nustatymą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad turto vertinimo ataskaita, neginčijant joje nurodytų duomenų teisingumo, yra ne vienintelis, o vienas iš žalos dydį padedančių nustatyti įrodymų, todėl tokio pobūdžio dokumentas turi būti vertinamas atsižvelgiant į visų turimų, tiek draudiko, tiek pareiškėjo pateiktų, įrodymų visumą. Nei TPVCAPDĮ, nei Taisyklės nenumato draudiko pareigos vadovautis išimtinai nepriklausomų turto vertintojų parengtomis vertinimo ataskaitomis. Konstatavus minėtą aplinkybę, kartu darytina išvada, kad turto vertintojo išvados buvimas savaime nesuteikia pagrindo ją laikyti turinčia aukštesnę nei kiti nuostolių dydį pagrindžiantys dokumentai įrodomąją vertę. Ji nepaneigia kitų nuostolių dydį pagrindžiančių įrodymų, nes, kaip minėta, yra tik viena iš įrodinėjimo priemonių, kuri vertinama kartu su kitais įrodymais pagal bendrąsias įrodymų vertinimo taisykles. Atsižvelgdamas į tai, Lietuvos bankas kompleksiskai vertina visus ginčo šalių pateiktus įrodymus, susijusius su draudžiamąjo įvykio metu patirtą žalą atlyginančių nuostolių dydžiu.

Pareiškėjos reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal nepriklausomo turto vertintojo Vertinimo ataskaitą, iš esmės grindžiamas tuo, kad draudiko apskaičiuota draudimo išmoka yra per maža automobiliui suremontuoti, nes nurodytos kainos neatitinka vyraujančių rinkoje, be to, teigiama, kad draudikas pareiškėjos nuostolius apskaičiavo atsižvelgdamas į dėvėtų, o ne naujų originalių dalių kainas.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad draudikas keičiamų automobilio detalių įsigijimo kainas nustatė tiek pagal naujų, tiek pagal dėvėtų ar neoriginalių detalių kainas. Remiantis Taisyklių 15 punktu, reglamentuojančiu keičiamų dalių vertės nustatymo sąlygas, pažymėtina, kad į automobilio nuvertėjimą dėl eksploataavimo atsižvelgti būtina, nes žalos atlyginimu siekiama sugadinto turto vertę atkurti iki tos, kuri buvo prieš teisės pažeidimą. Dėl to turi būti atlyginama ne visa naujų keičiamų detalių vertė, o jos dalis, nes buvo sugadintos ne naujos detalės, o jau atitinkamai susidėvėjusios (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo senato 2000 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. 27 patvirtinta Teismų praktikos taikant įstatymus dėl atlygintinos turtinės žalos, padarytos eismo įvykio metu, apibendrinimo apžvalga*). Automobilio detalių keitimo išlaidų skaičiavimas pagal nusidėvėjusių automobilio detalių kainas atitinka transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties, kaip nuostolių draudimo sutarties (Draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalis), kompensacinę paskirtį, neleidžiančią nukentėjusiam trečiajam asmeniui gauti didesnę draudimo išmoką negu faktiškai jo patirti nuostoliai (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2014*). Atsižvelgiant į draudimo sutarties, kurios pagrindu buvo apskaičiuotas nuostolio dydis, kompensacinę paskirtį ir į tai, kad automobilio detalių keitimo išlaidų skaičiavimas pagal dėvėtų detalių kainas neprieštaruoja Taisyklių 15 punkte įtvirtintoms keičiamų dalių vertės nustatymo sąlygoms, nėra pagrindo draudiko taikytų keičiamų detalių atkūrimo išlaidų skaičiavimo principų laikyti nepagrįstais ir jais nesivadovauti.

Byloje taip pat nėra duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad remonto įmonių sąmatos, kuriomis draudikas rėmėsi apskaičiuodamas draudimo išmokas, neatitinka rinkos kainų. Vien tai, kad Vertinimo ataskaitoje nustatyta remonto kaina yra didesnė, nei apskaičiuota draudiko, savaime nereiškia, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyta pinigų suma, reikalinga automobiliui suremontuoti, atitinka rinkos kainas, o remonto įmonių sąmatose nurodytos kainos – neatitinka.

Kaip minėta, pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo dydis nustatomas pagal būtinas remonto išlaidas (be PVM), reikalingas atkurti sugadintą turtą, o būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų ir jiems atlikti reikalingų medžiagų vertė, apskaičiuota pagal vidutinius įkainius. Įvertinus bylos duomenis, nėra pagrindo teigti, kad Vertinimo ataskaita apskaičiuota pagal realius rinkoje vyraujančius vidutinius įkainius, o draudiko atlikti skaičiavimai šio Taisyklių 15 punkto reikalavimų neatitinka. Atvirkščiai, Lietuvos banko nuomone, rengiant Vertinimo ataskaitą taikytas skaičiavimo būdas neatitinka teismų praktikoje įtvirtinto teisingo žalos atlyginimo principo ir Civiliniame kodekse įtvirtinto reikalavimo prievolės ir sutartis vykdyti kuo ekonomiškiau būdu. Vertinimo ataskaitoje yra nurodyti remonto ir dažymo darbų įkainiai, tačiau jie nėra pagrįsti jokiais objektyviais duomenimis. Iš Vertinimo ataskaitoje pateiktos informacijos nėra galimybės įvertinti, ar Vertinimo ataskaitoje nurodyti įkainiai yra realūs ir atitinka Taisyklėse įtvirtintą vidutinių įkainių reikalavimą. Analogiškai nėra galimybės įvertinti ir Vertinimo ataskaitoje nurodytų dažymo medžiagų, dalių ir (ar) detalių kainų, nes pateikiamos vertės taip pat nėra pagrįstos jokiais objektyviais įrodymais – realiais autoservisų pasiūlymais, sąmatomis ar kompiuterinių platformų, leidžiančių apskaičiuoti automobilių remonto kainas, išrašais. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, manytina, kad draudikas pagrįstai nesivadovavo pareiškėjos pateikta Vertinimo ataskaita ir draudimo išmoką apskaičiavo pagal trijų remonto įmonių pateiktų realių pasiūlymų vidurkį, Lietuvos banko vertinimu, realiai atspindintį rinkoje vyraujančius įkainius.

Kartu pažymėtina, kad pareiškėja nepagrįstai reikalauja išmokėti draudimo išmoką į nustatytas remonto išlaidas įtraukiant ir PVM, iš viso 2 683,69 Eur. Žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo sąlygas nustatančių Taisyklių 15 punkte įtvirtinta, kad, jei nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Pareiškėja pageidavo gauti draudimo išmoką pinigais, o tokiu atveju, vadovaujantis Taisyklių 15 punkto nuostatomis, PVM dalis į nuostolių dydį ir mokėtiną draudimo išmoką nėra

įskaičiuojama. Taigi, pareiškėja, prašydama vadovautis Vertinimo ataskaita, galėjo prašyti daugiausia 2 217,92 Eur draudimo išmokos.

Kaip minėta, teisės aktų pagrindu draudikui yra suteikti įgaliojimai atlikti eismo įvykio metu trečiajam asmeniui padarytos žalos vertinimą ir apskaičiuoti draudimo išmoką, atitinkančią būtinąsias turto remonto išlaidas. Žala ir ją atlyginantys nuostoliai turi būti apskaičiuoti teisingai, kad nukentėjusiam asmeniui būtų atlyginta visa jo patirta žala, tačiau nukentėjęs trečiasis asmuo neturi gauti didesnės draudimo išmokos, nei reikia turtui suremontuoti, antraip nukentėjęs trečiasis asmuo nepagrįstai praturtėtų draudiko sąskaita, o šis išmokėtų per didelę draudimo išmoką. Be to, šalis turi būti sąžiningos ir vadovautis ekonomiškumo principu.

Lietuvos bankas, įvertinęs pateiktus duomenis, susijusius su pareiškėjos patirtais nuostoliais, konstatuoja, kad pareiškėja arba jos atstovas nepateikė duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad draudiko išmokėtos draudimo išmokos nepakanka dėl eismo įvykio atsiradusiems automobilio sugadinimams suremontuoti. Teigtina, kad draudikas, nuostolių ir mokėtinos draudimo išmokos dydį apskaičiavęs pagal trijų autoservisų pateiktus pasiūlymus, vadovavosi TPVCAPDĮ ir Taisyklių reikalavimais ir pagrįstai nesivadovavo pareiškėjo pateikta Vertinimo ataskaita. Šiuo atveju nėra pagrindo teigti, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyta automobilio atkuriamoji vertė labiau atitinka remonto kainą, apskaičiuotą pagal vidutinius darbų, dalių ir (ar) detalių įkainius. Lietuvos banko vertinimu, bylos duomenys patvirtina, kad draudiko išmokėta draudimo išmoka yra pakankama siekiant suremontuoti automobilį iki prieš eismo įvykį buvusios būklės, todėl pareiškėjos reikalavimas vadovautis Vertinimo ataskaitoje pateiktais skaičiavimais ir išmokėti papildomą draudimo išmoką, atlyginančią Vertinimo ataskaitoje nurodytas automobilio atkūrimo išlaidas su PVM, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Papildomai pažymėtina, kad pareiškėjos argumentai, susiję su žalos administravimo eiga, t. y. aplinkybės, kad draudikas nebendradarbiavo su pareiškėja, nepateikė atsakymo į pareiškėjos atstovo pretenziją ir kt., sprendžiant šalių ginčo dalį dėl pareiškėjos patirtų nuostolių dydžio, nėra reikšmingi, nes nuo to nepriklauso nustatyto nuostolių dydžio atitiktis teisės aktų reikalavimams, todėl šioje sprendimo dalyje dėl minėtų aplinkybių nepasisakoma.

Dėl turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo

Pareiškėjos atstovas Lietuvos banko taip pat prašė rekomenduoti draudikui atlyginti turto vertintojo, parengusio Vertinimo ataskaitą, samdymo išlaidas, kurios, kaip matyti iš pateikto mokėjimo kvito, yra 110 Eur. Draudikas nurodė atsižvelgęs į tai, kad gavus Vertinimo ataskaitą žala buvo įvertinta pakartotinai, ir atlyginęs 50 proc. pareiškėjos išlaidų (55 Eur).

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad šis nustatytų turtui padarytos žalos dydį, jeigu draudiko įgaliotas asmuo neatvyko apžiūrėti sugadinto turto per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą 3 dienų terminą. Tokiu atveju atsakingas draudikas privalo atlyginti protingumo kriterijus atitinkančias nukentėjusiojo trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas. TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje taip pat nurodyta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo.

Lietuvos bankas sutinka, kad įprastai, jeigu asmuo nusprendžia pasinaudoti TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teise savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo, draudikas neturi pareigos atlyginti dėl to patirtų išlaidų. Kita vertus, vadovaujantis minėtais prievolių vykdymo principais, Lietuvos banko nuomone, TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalies nuostatos nereiškia, kad draudiko pareiga atlyginti nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidas gali kilti besąlygiškai tik vieninteliu

atveju – per nustatytą terminą neapžiūrėjus sugadinto turto. Manytina, kad nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidos nukentėjusiam trečiajam asmeniui turi būti atlyginamos tiek tuomet, kai draudikas neapžiūri sugadinto turto teisės aktuose nustatytais terminais, tiek tada, kai išlaidas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas, vadovaudamasis pateiktomis ekspertų išvadomis, perskaičiuoja draudimo išmoką, taigi, pripažįsta, kad iš pradžių ją buvo apskaičiavęs neteisingai. Kitoks TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos nuostatos aiškinimas tam tikrais atvejais sudarytų sąlygas iškreipti transporto priemonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimo pagrindus ir principus: galėtų susidaryti situacija, kai TPVCAPDĮ numatyta nukentėjusio trečiojo asmens teisė savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo virstų esmine teisingo nuostoliu nustatymo sąlyga ir iš esmės eliminuotų draudiko atsakomybę dėl tinkamo savo prievolių vykdymo.

Iš bylos duomenų matyti, kad 2018 m. lapkričio 20 d. draudikas informavo pareiškėją apskaičiavęs 886,12 Eur draudimo išmoką, o gavusi šią informaciją pareiškėja paprašė draudiko pateikti remonto darbų sąmatą, ją draudikas atsiuntė 2018 m. lapkričio 22 d. Įvertinusi gautą sąmatą 2018 m. lapkričio 26 d. pareiškėja el. paštu kreipėsi į draudiką ir prašė perskaičiuoti nuostolių dydį tam, kad „nereiktų vilkinti proceso su nepriklausomais ekspertais“. 2018 m. lapkričio 30 d. pareiškėja pakartotinai kreipėsi į draudiką ir nurodė nesulaukianti atsakymo dėl prašymo perskaičiuoti nuostolius. 2018 m. gruodžio 5 d. pareiškėja dar kartą kreipėsi į žalos bylą administravusią draudiko darbuotoją ir nurodė kelias dienas negalinti susisiekti su ja telefonu, klausė, kodėl draudiko darbuotoja neatsako į el. laiškus, kuriuose prašoma perskaičiuoti nuostolius. 2018 m. gruodžio 12 d. draudikas pareiškėjai atsiuntė pranešimą ir nurodė, kad pareiškėja nėra pateikusi banko sąskaitos numerio, remonto įmonės sąskaitos ir sąskaitos faktūros (jeigu transporto priemonė remontuojama servise). 2018 m. gruodžio 13 d. pareiškėjos automobilį apžiūrėjo Vertinimo ataskaitą parengęs turto vertintojas. Pažymėtina, kad nėra duomenų, jog draudikas nuo 2018 m. lapkričio 20 d. iki 2018 m. gruodžio 13 d., kai pareiškėja kreipėsi į turto vertintoją, būtų pateikęs pareiškėjai atsakymą į jos prašymą perskaičiuoti žalą ar kitaip sprendęs kilusius nesutarimus dėl apskaičiuotų nuostolių dydžio. Tik gavęs Vertinimo ataskaitą, 2018 m. gruodžio 21 d. draudikas nurodė ketinantis kreiptis į tris remonto įmones, kurių parengtomis sąmatomis vadovavosi apskaičiuodamas draudimo išmoką.

Kaip minėta, Lietuvos banko nuomone, nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidos turi būti atlyginamos ir tada, kai išlaidas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas, gavęs eksperto išvadą, perskaičiuoja draudimo išmoką, taigi, pripažįsta pirminį apskaičiavimą buvus neteisingą. Iš bylos duomenų matyti, kad draudikas 2018 m. lapkričio 19 d. apskaičiavo, kad pareiškėjos nuostoliai yra 886,12 Eur, ir apie tai informavo pareiškėją. 2019 m. sausio 9 d. (po to, kai pareiškėja pateikė draudikui Vertinimo ataskaitą) draudikas parengė naują žalos sąmatą – apskaičiavo, kad pareiškėjos automobilis gali būti suremontuotas už 1 169,87 Eur. Vėliau draudikas gavo trijų autoservisų (UAB „Autobroliai“, autocentras „Žėrutis“, UAB, ir uždaroji akcinė bendrovė „Delondas“) remonto sąmatas ir, apskaičiavęs sąmatose nurodytų remonto išlaidų vidurkį (1 422,59 Eur), išmokėjo 1 477,59 Eur draudimo išmoką, apimančią ir pusę (55 Eur) pareiškėjos patirtų turto vertintojo samdymo išlaidų. Taigi, manytina, kad turto vertintojo samdymo išlaidos nagrinėjamu atveju laikytinos patirtomis įrodinėjant žalos dydį, todėl turi būti atlygintos.

Sprendžiant, koks turėtų būti atlygintinų turto vertintojo samdymo išlaidų dydis, pažymėtina, kad bylos duomenys leidžia teigti, jog pareiškėja, siekdama išspręsti nesutarimus dėl nuostolių dydžio, ne kartą kreipėsi į draudiką, tačiau pastarasis, laikotarpiu nuo 2019 m. lapkričio 26 d. iki tada, kai pareiškėja kreipėsi į turto vertintoją (turto vertintojas automobilio apžiūrą atliko 2019 m. gruodžio 13 d.), į pareiškėjos el. laiškus neatsakė: tik gavęs Vertinimo ataskaitą nurodė, kad bus kreipiamasi į tris autoservisus dėl remonto sąmatų sudarymo. Taigi, konstatuotina, kad pareiškėja pakankamai bendradarbiavo su draudiku ir siekė teisingo nuostolių dydžio nustatymo, gavusi informaciją apie apskaičiuotų nuostolių dydį ne kartą kreipėsi į draudiką su prašymu perskaičiuoti nuostolius, tačiau pastarasis į pareiškėjos pretenzijas neatsakė, taigi, su pareiškėja bendradarbiavo nepakankamai. Manytina, kad būtent dėl draudiko nepakankamo bendradarbiavimo pareiškėja pagrįstai kreipėsi į turto vertintoją dėl nuostolių dydžio nustatymo ir būtent Vertinimo ataskaita turėjo esminės įtakos, kad nuostoliai būtų perskaičiuoti.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, remiantis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais bei siekiant užtikrinti šalių teisių ir teisėtų interesų pusiausvyrą, darytina išvada, kad draudikas turi pareigą atlyginti ne tik pusę (55 Eur) pareiškėjos patirtų turto vertintojo samdymo išlaidų, kurias yra atlyginęs, bet ir dar 55 Eur išlaidų, kurios kartu atlygintų visas turto vertintojo samdymo išlaidas.

Dėl teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo

Neteisminio vartojimo ginčų tvarką reglamentuojančio Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės arba laboratorinių tyrimų išlaidas, išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti ir vertimo išlaidas), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Analogiškos nuostatos yra įtvirtintos Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 62 punkte.

Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad pareiškėja, kilus ginčui su draudiku, dėl advokato padėjėjo suteiktos teisinės pagalbos patyrė 200 Eur išlaidų. Pareiškėjos išlaidas patvirtina pateikta 2019 m. gruodžio 16 d. pinigų priėmimo kvito (*duomenys neskelbtini*) kopija.

Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjos prašomos atstovavimo išlaidos neviršija Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintose Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio nustatyto maksimalaus užmokesčio už dokumentų rengimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja, atstovaujama atstovo, kreipimesi nagrinėti vartojimo ginčą iš esmės reikalavo, kad draudikas išmokėtų papildomą 1 261,10 Eur (2 683,69 Eur (Vertinimo ataskaitoje nurodytos automobilio atkūrimo išlaidos) – 1 422,59 Eur (draudimo išmoka apskaičiuota pagal trijų autoservisų sąmatų vidurkį) draudimo išmoka, atlyginančią automobilio remonto išlaidas, ir 55 Eur (110 Eur – 55 Eur (kurie yra atlyginti) turto vertintojo samdymo išlaidų, t. y. iš viso 1 316,10 Eur, tačiau Lietuvos bankas nusprendė rekomenduoti draudikui išmokėti papildomą 55 Eur draudimo išmoka, t. y. 4 proc. (4,19 proc.) visos reikalautos sumos. Atsižvelgiant į Lietuvos bankui pateiktus duomenis, patvirtinančius, kad pareiškėja patyrė 200 Eur teisinės pagalbos išlaidų, bei įvertinus tai, kad pareiškėjos reikalavimai buvo patenkinti iš dalies (patenkinti 4 proc. reikalavimų), darytina išvada, kad draudikas pareiškėjai privalo atlyginti išlaidas, apskaičiuotas pagal patenkintų pareiškėjos reikalavimų dalies ir kelto reikalavimo proporciją, t. y. 8 Eur patirtų išlaidų, skirtų advokato padėjėjo teisinei pagalbai apmokėti.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies tenkinti pareiškėjos E. N. reikalavimus ir rekomenduoti AAS „BTA Baltic Insurance Company“:

1.1. išmokėti papildomą draudimo išmoka, atlyginančią 55 Eur turto vertintojo samdymo išlaidų;

1.2. atlyginti pareiškėjai 8 Eur teisinės pagalbos išlaidų.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytų rekomendacijų įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtų rekomendacijų, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą

po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius